

Відносини Україна – НАТО

Відносини між Україною і НАТО почали розвиватися ще на початку 90-х років ХХ ст. і відтоді стали одним з найбільш значущих партнерств НАТО. Починаючи із 2014 року, внаслідок російсько-українського конфлікту, співробітництво між Україною і НАТО у низці ключових галузей було активізовано.

Віхи у розвитку відносин

- Діалог і співпраця розпочалися, коли Україна вступила до Ради північноатлантичного співробітництва (1991 рік) і приєдналася до програми «Партнерство заради миру» (1994 рік).
- Відносини набули подальшого розвитку внаслідок підписання у 1997 році Хартії про особливе партнерство, яка є офіційним підґрунтям відносин Україна – НАТО та на основі якої було започатковано Комісію Україна – НАТО (КУН) для розвитку співпраці.
- В Україні було відкрито Центр інформації та документації НАТО (1997 рік) і Офіс зв'язку НАТО (1999 рік).
- Ухвалена у 2009 році Декларація про доповнення до Хартії Україна – НАТО надала повноваження КУН підкріпити зусилля країни щодо просування реформ, спрямованих на реалізацію євроатлантичних прагнень України, шляхом запровадження у життя Річної національної програми України згідно з рішеннями Бухарестського саміту НАТО 2008 року.
- Співпраця продовжувала надалі поглиблюватися на взаємовигідних засадах, причому Україна бере активну участь в операціях і місіях під проводом НАТО.
- Першорядне значення надається підтримці всеосяжних перетворень у галузі безпеки і оборони, які мають вирішальне значення для демократичного розвитку України й зміцнення її здатності забезпечувати власну оборону.
- Внаслідок російсько-українського конфлікту НАТО розширила підтримку, що надається Україні, у галузі розвитку потенціалу і розбудови спроможностей. Держави-члени Альянсу засуджують і ніколи не визнають незаконну та нелегітимну анексію Криму Росією, також засуджуючи її дестабілізуючі й агресивні дії на сході України та у Чорноморському регіоні. Було збільшено присутність НАТО у Чорному морі й активізовано співпрацю у військово-морській галузі між НАТО та Україною і Грузією.
- З часу Варшавського саміту НАТО у липні 2016 року практичну підтримку Україні з боку НАТО оформлено у вигляді Комплексної програми допомоги (КПД) Україні.
- У червні 2017 року Верховна Рада України ухвалила закон, яким членство в Альянсі знову визнано стратегічним пріоритетом національної зовнішньої і безпекової політики держави. У 2019 році відповідна поправка до Конституції України набула чинності.
- У вересні 2020 року Президент України Володимир Зеленський ухвалив нову Стратегію національної безпеки України, яка забезпечує основу для поглиблення особливого партнерства між Україною і НАТО з метою набуття країною членства в Альянсі.

Основні напрями співпраці

Комісія Україна – НАТО (КУН) забезпечує проведення консультацій між Україною та державами-членами Альянсу з питань безпеки, що викликають спільну стурбованість, та скеровує заходи співробітництва. КУН також скликається напередодні засідання Ради НАТО – Росія.

НАТО підтримує Україну у галузі розбудови спроможностей та розвитку оперативної сумісності завдяки діяльності конкретних робочих груп, як, наприклад, Спільна робоча група з оборонної реформи, а також програм та проектів

Цільових фондів, починаючи з медичної реабілітації до кіберзахисту. Практичну допомогу Україні з боку НАТО було істотно збільшено внаслідок незаконної та нелегітимної анексії Криму Росією. На Варшавському саміті 2016 року заходи НАТО на підтримку України було оформлено у вигляді Комплексної програми допомоги Україні (КПД), яку було переглянуто на засіданні КУН на рівні міністрів оборони у 2018 році. КПД має на меті сприяти розбудові здатності України гарантувати власну безпеку та запроваджувати у життя широкомасштабні реформи у галузі безпеки і оборони відповідно до євроатлантичних принципів та передових методів. Нині у рамках програми надається дорадча допомога під егідою Представництва НАТО в Україні, а також запроваджуються загалом 16 програм із розбудови спроможностей та проектів Цільових фондів.

Україна долучилася до багатьох операцій під егідою НАТО, зокрема, операцій з підтримання миру у Боснії та Герцеговині, двох місій НАТО в Афганістані, а саме: операції Міжнародних сил сприяння безпеці (МССБ) та місії «Рішуча підтримка», а також Навчальної місії в Іраку і військово-морських операцій «Активні зусилля» та «Океанський щит». Нині Україна бере участь у діяльності Сил для Косова (КФОР), а також продовжує надавати інформацію на підтримку зусиль НАТО у галузі обізнаності з ситуацією на морі у Чорноморському регіоні і навколо. До того ж Україна розбудовує потенціал та вдосконалює оперативну сумісність завдяки участі у Силах реагування НАТО, а також долученню до навчань таких, як флагманський щорічний захід НАТО у галузі колективної кібербезпеки – навчання «Кіберкоаліція».

З огляду на її давню участь та вагомий внесок до операцій НАТО, у червні 2020 року Україні було надано статус партнера НАТО із розширеними можливостями. Цей статус гарантує Україні пріоритетний доступ до набору інструментів оперативної сумісності НАТО, таких як навчання, тренування, обмін інформацією та спільна обізнаність з ситуацією. Україні стала шостим партнером НАТО із розширеними можливостями поряд з Австралією, Фінляндією, Грузією, Йорданією та Швецією.

Реакція на російсько-український конфлікт

Від самого початку російсько-українського конфлікту у 2014 році, НАТО дотримувалася непохитної позиції цілком на підтримку суверенітету і територіальної цілісності України у межах міжнародно визнаних кордонів. Держави-члени Альянсу суворо засуджують і ніколи не визнають незаконну і нелегітимну анексію Криму Росією і виступають проти його тимчасової окупації. Внаслідок цього, держави-члени Альянсу вирішили призупинити усіляке практичне цивільне та військове співробітництво з Росією, втім залишивши відкритими політичні і військові канали зв'язку. Було здійснено зміцнення позиції НАТО у галузі стримування шляхом розгортання додаткових сил у центральній, східній та південно-східній частині Альянсу, а також активізовано допомогу Україні з боку Альянсу у вигляді підготовки особового складу і поставок військової техніки і оборонної зброї.

Управління громадської дипломатії НАТО - служба преси та ЗМІ

Тел.: +32(0)2 707 5041

Ел. адреса: moc@hq.nato.int

Слідуйте за нами: [@natopress](https://twitter.com/natopress)

www.nato.int